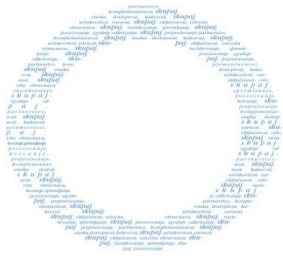

Naša skrb, da sladkorni bolniki ne bi ostali „bosi“

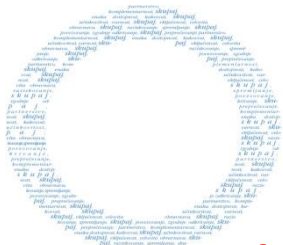
Vsi zaposleni in Iris Marolt,
Specialistična ambulanta za diabetike,
Zdravstveni Dom Koper

Nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni, 11.11.2015, Ljubljana

Strokovna osnova

- literatura: Diabetes Care in Diabetologia
- prva predavanja o diabetičnem stopalu na **EASD** (European Association for the Study of Diabetes)
- udeležba na konferenci „**Diabetic Foot**“ v Great Malvernu 1992 in nato redno vsaki 2 leti
- **df** International symposium on the diabetic foot
- aktivne udeležbe na **DFSG** (Diabetic Foot Study Group v okviru EASD)
- „Saint Vincentska“ deklaracija 1989
podpisnica tudi Slovenija

Zakaj?

Kako se je začelo pri nas?

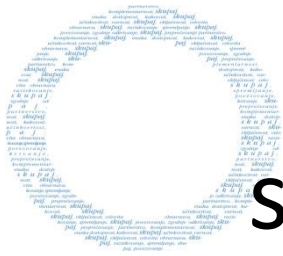
**1988: Raziskava “periferna diabetična nevropatija“, 800 bolnikov*
(M.Mesec Staut, G.Staut)**

- **Nevrološki pregled stopal** (tedaj še ni bilo monofilmenta)
 - ✓ Anamneza
 - ✓ Izzivnost kitnih refleksov
 - ✓ Občutek za dotik s topo konico, vibracijo, položaj sklepov, globoko bolečino
- **Ocena prekrvitve stopal:**
 - ✓ tipanje perifernih pulzov in
 - ✓ Doppler in izračun gleženjskih pulzov

UKREP: uvedba pregleda stopal v obravnavo vseh bolnikov **1x letno**

*Raziskava ni bila objavljena, predstavljena je bila na ZES in imela je „klinično posledico“....

sladkorno bolezen obvladajmo skupaj

V sklopu celostne obravnave sladkornih bolnikov smo uvedli

„Ambulanta za diabetično stopalo“

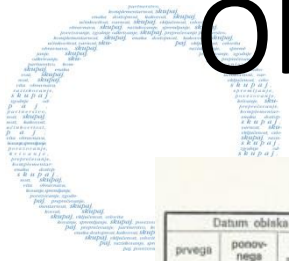
vsak dan po 12h od 1.1.1990 (25 let)

M. Daneu, M.Mesec Staut, Endokrinološka sekcija medicinskih sester in medicinskih tehnikov,
1997

Presejalni test ogroženosti za diabetično stopalo

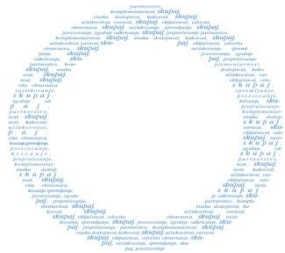
enkrat letno pri vseh bolnikih od 1995 (20 let)

Obravnava stopala, junij 1988

Datum obiska			ANAMNEZA	STATUS	IZVIDI
prvega	posovnega	nej se pravi zdravniku			
28. VI. 1988			<p>vis 184,50 tip rta.</p> <p>STATUS NOG: pisi ⊕, glob. hll ⊕, scale 3 polna' delav ⊕, rihaj ⊕ refleksji ⊕, na desni prstlet 8 delov naredil se mu je pred pol let, bedu mor bomba naprave in udarjen prstletu amorfne na palec nog, rihali nina gebolet prstletu 2 leti delat / imobilizacija, ki je ustrela 4 2 leti Cifra amatura / o altromi neuropatiji: sora imptice vse neg.</p>	RL 120/70 KS 13,2 alb 0 scale 3 autm 1	
18. IV. 1989			<p>vis 83,40 DVA: sin rita / min N. el. os.</p> <p>delkbnja deora za penzho na Novogorj za jandbe na M. kornit Zdrilmitolo 9.5.1989 del jant na rone piti znan prstlet delkbnji kornitolo 10 delkbnji, ponitil rone rone, obkolit, piti.</p>	RR 120/80 Ks - 13,2 Ks 106 ura 5,9 mm TF 2,48 mm kolestul 5,1 mm mat 269 mm alb - 0-1 scale - 2 autm - 1 sw - 2L, 0E	
20. IV. 1989			<p>Se vedno srt delil sano K/ kornit 2/2 pama.</p>	SR 16 L 6,4 KS 17,9 alb 0 Sacle 2:3 act 1 sw 2L, 0E	
25. IV. 1989			<p>Tiaa 83,40 Rana sula, x nisi, tip rta Toanti na dobro.</p>	RL / KS 5,5 alb 0 Sacle 3 act 0 CV L 10 E 2	

DIAGNOZA	TERAPIJA		Komu je poslan	Nezmožen za delo				Podpis: Sifra
	datum	predpisano zdravilo vrata		od	do	obvest. dne	inšano od-do	
04006 + 91100X4 97401 91412 KONČNA DIAGNOZA 97450		sled. dieta 10M III SRL 36 / 28 KI alshel 200.0 kont cer 3m ad RTG 1/5						
		deliam 7 SRP in 7 KI Neuropatiji, ulkus na desni prstletu sled. dieta 10M 24 IL SRP / 12 IR SRP 12.16 SRP / 6 IR SRP alshel 100 p kont 9.5.1989						
		sled. dieta 10M SRP IL 24 / 12 IR SRP SRP IL 12 / 6 IR SRP kont 25.4.1989						
		sled. diet 10M SRP IL 24 / 12 IR SRP SRP IL 12 / 6 IR SRP kont cer 9.5.1989 89						

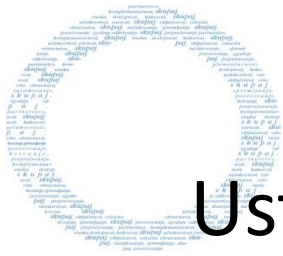
Kaj smo spremenili?

Pri nas raziskava na 283 novoodkritih sladkornih bolnikih 1999

- Vsem presejalni test, spremljanje 4 leta
- Ugotovitev: največje število ran so imeli bolniki ocenjeni kot najmanj ogroženi

**Ukrep: vsem novoodkritim ponudimo
izobraževanje o diabetičnem stopalu in negi nog**

Predstavljeno na DFSG 2. - 5.9.2004, Iris Marolt in sodelavci

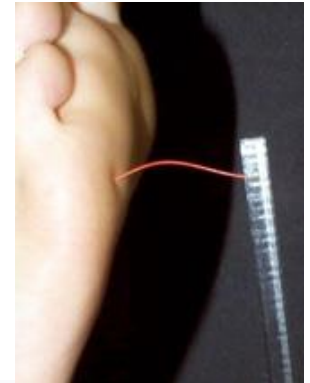

Delo je timsko

Ustrezno izobrazbo smo pridobili vsi člani

- **Medicinska sestra:**
Presejalni test
Edukacija o negi stopal
Perfuzijski tlaki arterij stopal (Doppler) in izračun gleženjskih indeksov
- **Zdravnik**
Nevrološki in prekrvitveni pregled
Napotitev k drugim specialistom, če se izkaže za potrebno

Preventiva!

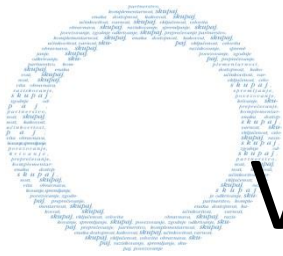
Liš št. _____

DIABETIČNO STOPALO - PRESEJALNI TEST

Primek, ime Št. kartona.....

Datum pregleda	L D L D L D L D L D L D L D L D												LEGENDA			
ANAMNEZA O PREŠNINI ULKUSIH ALI AMPUTACIJAH															U - ULKUS A - AMPUTACIJA TMT - TRANSISTIMPARZALNA PE - PODKOLENSKA NK - NADKOLENSKA	
PRISOTNOST NEVROPAZIJSKIH SIMPTOMOV															0 - NI 1 - BOLEČINA 2 - MRAVLJINČENJE	3 - GUBAŠT 4 - PAKOČE INOČE 5 - SVADINE NOGE
DEFORMACIJA STOPALA															0 - NI 1 - HALL VALG. 2 - ATROFIA MALČ. 3 - DEJ. NOHT 4 - CHARCOTOVO STOPALO 5 - SKRAMPPLASTIKLADIVAST PRST	
OSTALE SPREMEMBE NA STOPALU															0 - NI M - MACERACIJA K - KALUS U - ULKUS S - SURTA KOŽA R - RDEČINA	
IZGUBA OBČUTLIVOSTI NA S. - W. MONOFILAMENT																
ODSOTNOST PERIFERNIH PULZOV															1 - ATROMORFNI 3 - ADORSALIS PEDIS	2 - APOPLITEA 4 - ATROFUS POST.
KLASIFIKACIJA IN UKREP																

ŠIFRANT KLASIFIKACIJE	LOKALIZACIJA POSAMEZNIH SPREMEMB	UKREP
1 - NORMALNA SENZACIJA BREZ DEFORMACIJE 2 - IZGUBA SENZACIJE BREZ DEFORMACIJE 3 - ISHEMIJA BREZ DEFORMACIJE 4 - KOMBICACIJA: - DEFORMACIJA IN/ALI ISHEMIJA IN/ALI IZGUBA SENZIBILITETE - ANAMNEZA O ULKUSIH ALI AMPUTACIJAH - CHARCOTOVO STOPALO		1 - EDUKACIJA 2 - PREDPIS ORTOPEDSKIH OBUTJA VLOŽKA 3 - NAPOTITEV V AMBULANTO ZA NOGO 4 - NAPOTITEV V ANGILOŠKO AMBULANTO 5 - NAPOTITEV H KIRURGU 6 - NAPOTITEV K PEDIKERJU

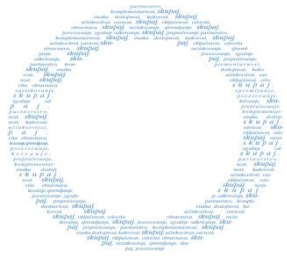
Delo je timsko

V sklopu oskrbe stopalne rane:

- Pregled opravi zdravnik
 - Oskrbo kronične rane opravi medicinska sestra po posvetu z zdravnikom, individualna obravnava
- Pouči bolnika in svojce o negi rane doma

Po potrebi zdravnik indicira:

- ✓ odvzem brisa, RTG slikanje, laboratorij...
- ✓ napotitev k drugim specialistom

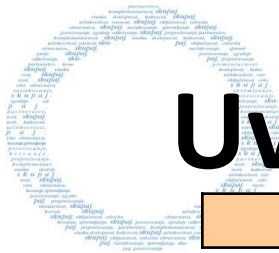
Oskrba kronične rane poteka vsak dan

- Da ni izpadov zaradi dopustov, bolniških,...
- Izmenjava vseh enakovredno

Naročanje
na uro!

Vsi smo del tima

Uvedba elektronskega kartona

Št. Kartona:

PRIIMEK IME

Datum rojstva:

Spol:
M: Ž:

PODATKI O SL. BOLEZNI:
Datum odkritja:
Terapija:
Tip:
HbA1c:

PRESEJALNI TEST:
Datum:
Klasifikacija:

PODATKI O ULKUSIH:
Datum:
Lokalizacija:

PODATEK O AMPUT.:
Datum:
Lokalizacija:

ODSOTNOST PULZA:
L: a.femoralis
 a.poplitea
 a.dors.pedis
 a.tib.posterior
D:

IZGUBA PROT. SENZIB.:
DA NE

VRSTA ULKUSA
Nevropatski
Ishemični
Mešani
Neznano
Travmatski

KLASIFIKACIJA PO WAGNERJU

1	☐
2	☐
3	☐
4	☐
5	☐

VZROK NASTANKA ULKUSA

☐	Mehanska poškodba	☐	Termična poškodba
☐	Kemična poškodba	☒	Nestrokovna pedikura
☐	Neprimerna obutev	☐	Drugo

Opomba:

ISHEMIČNI INDEKS:

1	Datum:	
	RR	
L		D
	Adp	
	Atp	

OPOMBE:

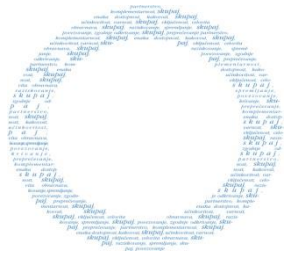
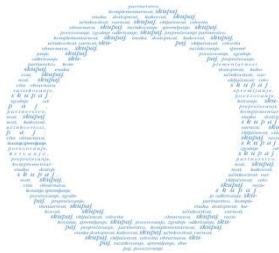

Foto dokumentacija

- Vsako rano vsak teden fotografiramo, tako je zagotovljeno objektivno spremljanje celjenja ran
- Fotografijo rane bolniki sami lahko pošljejo po elektronski pošti za posvet o nadaljnji oskrbi

Namenjeno
bolnikom in
osebju, ki jih
zdravi

Mag Karin Schara, dr med
specialistka ortopedije

Mag Iris Marolt, dr med
specialistka internistka

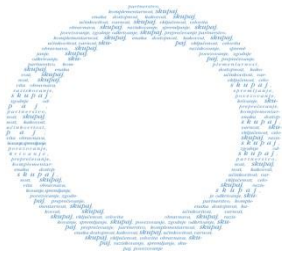

TISOČ IN ENA NOGA

KARIN SCHARA

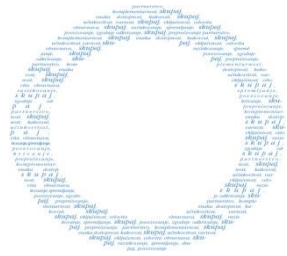
IRIS MAROLT

Naši cilji, želje

- **Zmanjšati število amputacij**
- Zmanjšati višino amputacije
- Izobraziti bolnike, svojce in medicinsko osebje o skrbi za noge
- **Izboljšati kvaliteto življenja**

Ali smo na pravi poti?

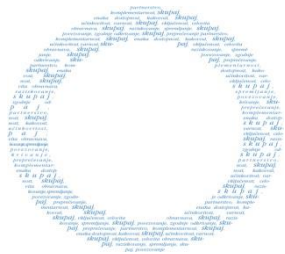
- K nam napotijo bolnike drugi specialisti, kirurgi, nevrologi, dermatologi...
...res smo del tima za oskrbo kronične rane
- K nam prihajajo sladkorni bolniki iz drugih regij....
...tega dodatnega dela ZZS ne plača, delamo izgubo.

Celjenje ishemične rane

sladkorno bolezen obvladajmo skupaj

V slogi je moč!

**Poskrbimo, da bodo tako delali
povsod!**

Organizatorji:

Društvo za svetovanje
velikim in EASD

MEDIARTE

www.diabeticfootworkshopik.eu

www.mediarte.si

www.endodiab.si

Vabimo na izobraževanji:

“FOOT & FOOD”

Bernardin, 14.5.2016

Prijave: irismarolt@gmail.com

“Noga za prvi korak”

Popotnica sladkornemu bolniku

Bernardin, 24.9.2016

sladkorno bolezen obvladajmo skupaj